

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Реченицом Лудвига Витгенштајн, аустријско-британског филозофа: „О чему се не може говорити, о томе се мора ћутати“, започиње Славој Жижек своју белешку за Данас, поводом његовог говора на сајму књига у Франкфурту, који је у јавности изазвао различите реакције.

Његов ауторски текст за [Данас](#) преносимо у целости:

Мој говор на церемонији отварања Сајма књига у Франкфурту два пута је прекинуо Уве Бекер, немачки државни секретар за европске послове и повереник за антисемитизам, а онда је изазвао лавину напада на мене – зашто?

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Најпре, неке чињенице о мом говору. Прво сам написао потпуно другачији говор, али дан-два након напада на Хамас контактирао ме је Јурген Боос, директор сајма књига у Франкфурту, који је тражио да у свом говору поменем и рат. (Вероватно се очекивало да се само придружим хору свих оних који изговарају безусловну подршку ономе што ради Држава Израел.)

Нови говор је унапред послат словеначким организаторима и Франкфурту (укључујући и Бооса) и предложен ми је да променим неке формулације (што сам и урадио)... Укратко, у мом говору није било никаквог изненађења: заинтересовани су били упознати са тим.

Зашто онда напади на мене?

Требало ми је неко време да то схватим: не зато што сам био превише екстреман, већ

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

управо зато што сам био веома уравнотежен и умерен – страх је био да би такав приступ могао да заведе неке који осцилирају у својој пуној подршци Израелу да виде и палестинску патњу.

Лако је осудити некога ко скандира „Смрт Израелу“, много лакше него некога ко безусловно осуђује напад Хамаса и скреће пажњу на његову позадину. Плус оно што је изнервирало моје критичаре је то што сам цитирао (позитивно) искључиво јеврејска имена (Моше Дајан, Симон Визентал, Марек Еделман...).

Са супротне стране, добио сам многе поруке од Палестинаца са Западне обале који су љути на мене што нисам експлицитно рекао да, с обзиром на оно што се сада дешава Палестинцима, не треба само да покажу своју жртву – зар ни они на Западној обали такође имају право на бес? Мој бес је у овом тренутку више усмерен на људе попут Увеа Бекера који доносе најодвратнију стратегију у име Немачке: они који су извршили холокауст сада покушавају да се оправдају заговарањем израелске неправде против друге групе!

Па да се вратимо на мој говор, ево типичне медијске реакције на то:

„Популарни словеначки филозоф и културни критичар Славој Жижек изазвао је скандал током церемоније отварања. Жижек је осудио терористички напад палестинског исламистичког покрета Хамас на Израел и истакао потребу да се „слушају Палестинци и разматрају њихова прошлост“.

Прво (као што је често случај ових дана) речи између „и“ НИСУ цитат из мог текста, иако су представљене као цитат. Друго, да, био је скандал, али да ли сам га заиста ја изазвао? Није ли прави скандал био то што је мој говор два пута брутално прекинут, други пут чак и тако што ми је уљез пришао на бини, а све то због чега?

Због констатације очигледног, оно што свакодневно читамо у нашим медијима: да нема решења за блискоисточну кризу без решавања статуса Палестинаца. Да бисте стекли представу о очају обичних Палестинаца на Западној обали, довољно је сетити се нејасних самоубилачких појединачних напада на улицама (углавном) Јерусалима пре десетак година: обичан Палестинац је пришао Јеврејину, извукао нож и убо га њега,

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

знајући добро да ће га/ју тренутно убити други људи око ње.

Док осуђујем ове радње, морам да напоменем да у њима није било поруке, нити узвика „Слободна Палестина!"; иза њих није стајала велика организација (чак ни израелске власти то нису тврдили), ниједан велики политички пројекат, само чисти очај.

Био сам у то време у Јерусалиму и моји јеврејски пријатељи су ме упозорили на ову опасност, саветујући ме да, ако видим да долази, гласно викнем „Ја нисам Јеврејин!“ и јасно се сећам да сам се дубоко стидео оваквог понашања, знајући добро да нисам сигуран шта бих заиста урадио у таквој ситуацији...

Главни кандидат за глупост године је, по мом мишљењу, наслов недавног текста у часопису Дие Зеит: „Зло Хамаса нема контекст“. И шта то значи постало је јасно у

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

тврдњи коју сам све време чуо у Франкфурт: „Овде не постоје две стране. Постоји само једна страна.” У реду, али то можемо да тврдимо само ако погледамо сва „али“ и видимо како на њих одговара „једна“ страна.

Једна од панелисткиња на церемонији отварања чак је отворено изјавила да мрзи реч „абер“ („али“) – али зар „али“ није љубазан начин да се не слажете у дијалогу? „Видим и поштујем вашу поенту, али...”

Анализирање контекста НЕ имплицира изговор или оправдање – постоје бројне анализе како су нацисти преузели власт, а оне ни на који начин не оправдавају Хитлера, само описују конфузну ситуацију коју је Хитлер искористио да преузме власт.

Хитлер није изашао из вакуума: он је још 1920-их и 30-их година понудио антисемитизам

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

као наративно објашњење невоља које доживљавају обични Немци: незапосленост, морални пропадање, социјални немири... иза свега тога стоји Јеврејин, тј. „јеврејски заплет“ је све разјаснио пружањем једноставног „когнитивног мапирања“.

Да ли данашња мржња према мултикултурализму и имигрантској претњи не функционише на хомологан начин? Догађају се чудне ствари, дешавају се финансијски крахови који утичу на наш свакодневни живот, али се доживљавају као потпуно непрозирни, а одбацивање мултикултурализма уноси лажну јасноћу у ситуацију: страни уљеци су ти који ремете наш начин живота...

Назад на мој говор, једино поређење које у њему евоцирам је чудна сличност између Хамаса и радикалног става последње Нетањахуове владе – ево цитата:

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

„Исмаил Ханије, вођа Хамаса који удобно живи у Дубаију, рекао је на дан напада: „Имамо само једну ствар да вам кажемо: бежите из наше земље. Бежите нам с очију... Ова земља је наша, Ал-Кудс (Јерусалем) је наш, све (овде) је наше... Нема места ни сигурности за вас“.

Јасно и одвратно – али зар израелска влада није рекла нешто слично, иако не на тако бруталан начин? Ево првог од званичних „основних принципа“ садашње израелске владе: „Јеврејски народ има ексклузивно и неотуђиво право на све делове земље Израел. Влада ће промовисати и развијати насељавање свих делова земље Израела – у Галилеји, Негеву, Голану и Јудеји и Самарији. Или, како је рекао Нетањаху: „Израел није држава свих својих грађана“ већ „јеврејског народа – и само њега““.

Зар овај „принцип“ не искључује озбиљне преговоре? Палестинци се стриктно третирају као проблем, држава Израел им никада није пружила наду, позитивно оцртавајући њихову улогу у држави у којој живе.

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Испод свих полемика о томе „ко је више терориста“ крије се као тешки тамни облак маса палестинских Арапа који су деценијама држани у лимбу, изложени свакодневном узнемиравању од стране досељеника и израелске државе. Можда прва ствар коју треба урадити јесте да се јасно препозна огроман очај и збуњеност који могу да изроде дела зла – укратко, неће бити мира на Блиском истоку без решавања палестинског питања.

Овде су ми замерили што сам игнорисао кључну чињеницу: израелска влада није само рекла исто на цивилизованији начин, разлика је и у садржају – она не захтева (и не чини) неразговорно убијање противника.

Мој одговор: тачно, али док Хамас и његови савезници проглашавају избацивање Јевреја из израелске земље, Израел то сада ефективно ради, постепено, али

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

неумољиво лишава Палестинце на Западној обали њихове земље.

Чак су и САД изразиле забринутост због напада насељеника са Западне обале на Палестинце – државни секретар Ентони Блинкен је „пренео забринутост” због тога и, како се очекивало, добио је принципијелна обећања да ће Израел то испитати.

Како ће се то урадити са Итамар Бен Гвир као министром за националну безбедност није јасно – Бен Гвир је 7. октобра 2023. објавио да његово министарство купује 10.000 пушака за наоружавање цивилних безбедносних тимова, посебно оних у градовима близу граница Израела широм земље, као и мешовитих јеврејских – арапски градови и насеља на Западној обали.

Док, колико знам, нико није оспорио ниједну чињеницу на коју се позивам у свом говору, главни контрааргумент је био да овај тренутак (када Јевреји масовно умиру) није прави за ширу анализу – нисам могао да верујем својим ушима када сам чуо овај аргумент: у том тренутку (10 дана после напада Хамаса) када је много више Палестинаца умирало него Јевреја.

Али зашто сам игнорисао ужасе који су се дешавали у Гази? Подсетимо се последњих стихова Брехтовог Дреигросцхенопера: Денн дие еинен синд им Дункелн / Унд дие андерн синд им Лицхт. / Унд ман сиехт нур дие им Лицхте / Дие им Дункелн сиехт ман ницхт. (И једни су у тами / А други у светлу / Али ти видиш само оне на светлу / Оне у тами које не видиш.)“

Ово је (можда више него икада) наша ситуација данас, у самопроглашено доба модерних медија: док су велики медији донедавно били пуни вести о украјинском рату, најсмртоноснији ратови на свету остали су непријављени.

Сада када су рефлектори усмерени на Блиски исток, не може се не приметити да су они готово искључиво на Гази, а не на Западној обали где се можда дешава нешто много важније. Да не би дошло до неспоразума: наравно да сам запрепашћен како ИДФ бомбардовање Газе узрокује више „колатералне штете“ цивилима него снагама Хамаса, али мислим да Израел не жели да поново окупира Газу – прави догађај дешава се на Западној обали: постепено „етничко чишћење“ палестинског становништва.

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Не могу, а да се не сложим са Јудитх Бутлер: „Од систематизованих заплена земље до рутинских ваздушних напада, произвољних хапшења до војних контролних пунктова и присилног раздвајања породица до циљаних убистава, Палестинци су били приморани да живе у стању смрти, споро и изненадне.“

После нове Нетањахуове владе, овај вишедимензионални притисак је растао скоро експоненцијално, од директних убистава од стране досељеника до бирократско-административних мера. Међу десетинама видео клипова, дозволите ми да поменем само један, далеко не најнасилнији, али, барем за мене, најдепресивнији.

Он приказује насељеника који малтретира групу палестинских фармера који раде на њиховој земљи, понижавајући их и злостављајући их, тврдећи да ова земља није њихова,

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

провокативно стојећи прса о прса са неким Палестинцима и вичући им ствари попут: „Зашто ме не удариш? Да ли си ти човек?“ – све то уз тихо присуство неких израелских војника у позадини који ништа не раде... Можемо ли замислити шта би се догодило да је палестински фармер ово урадио групи досељеника?

Али ово је детаљ – дешавају се много горе ствари. Ево једног случаја: два Палестинца су убијена након што су израелски досељеници отворили ватру на погребну поворку у близини града Кусра на Западној обали, јужно од Наблуса.

„Кола хитне помоћи су носила тела четворице Палестинаца који су убијени дан раније, наводно и од стране израелских досељеника, када су досељеници стигли на место догађаја и покушали да зауставе погребну поворку“. Хааретз је цитирао једног од возача хитне помоћи који је рекао да су „досељеници тамо чекали“.

Блокирали су капију, почели да пуцају на нас и друге људе који су дошли на сахрану.“

ИДФ је саопштила да је пријављен већи број палестинских жртава након сукоба између досељеника и Палестинаца у селу у којем је требало да се одржи сахрана и да је инцидент под истрагом.

Усамљени инцидент?

Било је поновљених инцидената током протекле године када су млади досељеници насилно нападали села што је довело до неколико убијених Палестинаца, бројних повређених и значајне материјалне штете.

Нападаци се ретко хапсе, а камоли процесуирају за своја дела. Ако ово није облик терора, онда ова реч уопште нема значење.

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Датум објаве: 31.10.2023. 14:27. Аутор: Славој Жижек. Е-пошта: slavo.jizjek@gmail.com. Веб-сајт: slavoizjcek.com

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму књига у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27

Зашто сам нападан због мог говора на Сајму книга у Франкфурту?

Пише: Славој Жижек
уторак, 31 октобар 2023 14:27
